

**Verejná online konzultácia o programe mobility *Tvoje prvé pracovné miesto*
EURES a možných budúcich opatreniach EÚ týkajúcich sa pracovnej mobility
mládeže v rámci EÚ**

Táto otvorená online verejná konzultácia sa vykonáva v rámci ex-post hodnotenia prípravnej akcie „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“.

1. O ČO IDE?

Pracovná mobilita mládeže a...

Voľný pohyb pracovníkov v Európskej únii je právo zakotvené v Zmluve o fungovaní Európskej únie (článok 45) a ďalej upravené osobitnými právnymi predpismi EÚ¹. Môže prispieť k zlepšeniu pridelovania zdrojov a slúžiť ako mechanizmus úprav nerovnováhy na trhoch práce.

Jedna z cieľových skupín s najväčším predpokladom, že bude mobilná, sú mladí ľudia (jazykové znalosti, atraktívnosť inovatívnych pracovných skúseností, bez rodinných záväzkov atď.). Práca v inom členskom štáte a život v odlišnom kultúrnom prostredí môžu byť obzvlášť príťažlivé z hľadiska získania nových zručností a kompetencií. Práca, stáž alebo učňovská príprava v zahraničí môžu zlepšiť jazykové zručnosti mladých ľudí a pomôcť im byť sebavedomejší a prispôsobivejší. Mladí mobilní pracovníci môžu byť tiež dôležitým zdrojom inovácie v podnikoch, sú flexibilnejší, čo sa týka mobility, a často viac naklonení zmenám.

Ukázalo sa, že z pohľadu zamestnanosti je nezamestnanosť mladých ľudí hlavným dôsledkom hospodárskej krízy. Nezamestnanosť mladých ľudí (do 25 rokov) sa týka približne 20,4 % mladých ľudí v EÚ-28, pričom miera nezamestnanosti mladých ľudí sa medzi členskými štátmi veľmi líši od menej ako 10 % (napr. Rakúsko, Nemecko) po viac ako 40 % aktívneho obyvateľstva (napr. Grécko a Španielsko).

Napriek tomu ešte stále existuje mnoho prekážok, ktoré bránia voľnému pohybu v praxi. Mladí ľudia často neprijmú pracovné príležitosti v iných krajinách, lebo o nich nevedia, z dôvodu právnych a praktických otázok alebo v dôsledku nákladov a neistoty, čo sa týka presťahovania sa do zahraničia. Ročná miera cezhraničnej mobility (0,2 %)² medzi krajinami EÚ zostáva hlboko pod úrovňou zaznamenanou v krajinách OECD, čo jednoznačne nestačí pre dynamický trh práce s európskym rozmerom. Údaje o trhu práce ukazujú, že Európa má nedostatok aj prebytok kvalifikovanej pracovnej sily, t. j. existuje mnoho pracovných miest, ktoré zostávajú neobsadené z dôvodu nedostatku vhodných pracovných síl.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 141, 27.5.2011, s. 1) a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

² http://europa.eu/rapid/press-release MEMO-14-541_en.htm.

... *cielený program mobility „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“*

Predseda Juncker vo svojich politických usmerneniach na roky 2014 – 2019 zdôraznil, že Komisia podporí pracovnú mobilitu nielen ako právo na voľný pohyb pracovníkov, ale aj ako hospodársku príležitosť – najmä v kontexte dlhodobovo voľných pracovných miest a nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a ťažkosťami globalizovaného hospodárstva.

V záujme zlepšenia prístupu k pracovným príležitostiam v celej Európe, mladí občania EÚ potrebujú informácie, pomoc pri hľadaní vhodného pracovného miesta, pravdepodobne v kombinácii s finančnými stimulmi. Tieto služby sa môžu poskytovať prostredníctvom **cielených programov mobility alebo iných iniciatív v oblasti mobility**³.

Pokiaľ ide o pracovnú mobilitu mládeže v rámci EÚ, Komisia skúša program **Tvoje prvé pracovné miesto EURES (YFEJ)** na poskytovanie individuálnej pomoci pri hľadaní zamestnania a služieb prijímania do zamestnania mladým ľuďom vo veku 18 – 30 rokov spolu s finančnou podporou. Tento program sa zaviedol v rámci hlavnej iniciatívy „Mládež v pohybe“⁴ a iniciatívy Príležitosti pre mladých⁵. Na rozdiel od *vzdelávacích* činností v rámci programu ERASMUS+ ponúka YFEJ službu nájdenia *pracovnej pozície* – platenej práce, stáže alebo učňovskej prípravy – v inom členskom štáte s trvaním aspoň 6 mesiacov. Zameriava sa na posilnenie záujmu mladých ľudí o trh práce a zapojenie sa do neho.

Vo forme prípravnej akcie (rozpočet EÚ na roky 2011 – 2013) sa program YFEJ vykonával prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov s cieľom zabezpečiť 5 000 pracovných pozícií. Celkovo 15 projektov (v hodnote 12 miliónov EUR) pomohlo približne 4 300 mladým ľuďom. Inovatívnosť programu spočíva v priamej podpore poskytovanej uchádzačom o zamestnanie a malým a stredným podnikom (MSP) na základe zjednodušených možností vykazovania nákladov (napr. paušálne a jednorazové sumy). Charakter podporných opatrení a zodpovedajúca finančná podpora v rámci prípravnej akcie programu YFEJ sa podrobne uvádzajú v prílohe II. Hodnotenie v polovici trvania, ktoré bolo ukončené v roku 2014⁶, potvrdilo význam programu, pridanú hodnotu EÚ a komplementárnosť s inými národnými programami a programami mobility EÚ.

Od roku 2014 je program YFEJ financovaný v rámci osi EURES, ktorá je súčasťou programu EÚ v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI 2014 – 2020)⁷. V rámci tohto programu Komisia môže realizovať ciele programy mobility zamerané na *„obsadzovanie voľných pracovných miest v určitom odvetví, profesii, krajine alebo skupine krajín alebo pre konkrétne skupiny pracovníkov, napríklad mladých ľudí s predpokladom, že budú mobilní, v prípadoch, keď sa preukázala jasná ekonomická potreba.“*

³ Pozri prílohu I.

⁴ KOM(2010) 477 v konečnom znení.

⁵ KOM(2011) 933 v konečnom znení.

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1160&newsId=2136&furtherNews=yes>.

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1083&langId=sk>.

V prípade EaSI je veková skupina uchádzačov 18 – 35 rokov a geografický rozsah zahŕňa Nórsko a Island (krajiny, ktoré sú súčasťou EHP – Európskeho hospodárskeho priestoru). Granty pre vykonávacie subjekty majú trvanie 24 mesiacov. V roku 2014 boli financované dva projekty vo výške približne 3,5 milióna EUR pre každý z nich – EURES v Taliansku a EURES vo Švédsku v konzorciu s ostatnými členmi siete EURES. Oba projekty majú za cieľ zabezpečiť približne 2 400 pracovných pozícií. Výzva na predkladanie návrhov na rok 2015 s rozpočtom približne 8 miliónov EUR mala v roku 2015 tri fázy uverejnenia. Bol zadaný projekt vedený EURES Francúzsko v hodnote približne 2,5 milióna EUR. Je možné, že do začiatku roka 2016 budú zadané jeden alebo dva ďalšie projekty.

2. ÚČEL TEJTO ONLINE VEREJNEJ KONZULTÁCIE EÚ

Komisia uskutočňuje ex-post hodnotenie prípravnej akcie programu YFEJ. Cieľom je na jednej strane preskúmať najmä tieto kritériá hodnotenia: *účinnosť, efektívnosť, komplementárnosť a pridanú hodnotu EÚ, udržateľnosť, vplyv a spravovanie akcie*. Okrem toho sa preskúma aj *relevantnosť a koherentnosť* programu. Hodnotením sa budú naopak analyzovať prínosy akcie prostredníctvom analýzy nákladov a prínosov a posúdenia potenciálnych vplyvov rôznych možností pre budúcnosť tohto druhu programu.

Cieľom tejto verejnej konzultácie, ktorá sa uverejňuje vo všetkých úradných jazykoch EÚ, je získať postrehy a príspevky od rôznych zainteresovaných strán Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)⁸, najmä od tých, pre ktorých je systém určený, alebo od tých, ktorí projekt realizujú, zainteresovaných strán na trhu práce a občanov. Dotazník sa zameria na otázky ex-post hodnotenia a všetky možné scenáre pre budúcnosť programu YFEJ.

Budeme radi, ak sa vyjadríte!

Odpovede na dotazník vám zaberú len niekoľko minút. Váš príspevok je veľmi dôležitý. Vaše názory môžete posilať od januára do apríla 2016⁹. Súhrnná a anonymná analýza všetkých odpovedí na dotazník bude pripojená ku konečnej správe z ex-post hodnotenia a uverejnená na portáli Europa.

Máte otázky týkajúce sa tejto konzultácie?

Pošlite nám e-mail na: [EMPL-CONSULTATION -YFEJ@ec.europa.eu](mailto:EMPL-CONSULTATION-YFEJ@ec.europa.eu)

Viac informácií o programe YFEJ

<http://eures.europa.eu>

<http://ec.europa.eu/social/yourfirsteuresjob>

---

⁸ 28 krajín EÚ, ako aj v Nórsko, Island a Lichtenštajnsko.

⁹ Termíny nájdete tu: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=333&langId=sk>.

VYHLÁSENIE O ODMIETNUTÍ ZODPOVEDNOSTI

Upozorňujeme, že tento konzultačný dokument zaväzuje len útvary Európskej komisie, ktoré sa podieľajú na jeho vypracovaní, vypracúva sa ako základ na pripomienky a nepredurčuje konečnú podobu nijakého rozhodnutia prijatého Európskou komisiou.

Prečítajte si **vyhlásenie o ochrane osobných údajov**, aby ste sa informovali ako sa bude nakladať s vašimi osobnými údajmi.

Ďakujeme vám za účasť.

Príloha I

Európske a vnútroštátne nástroje na podporu mobility mládeže

- **EURES**

EÚ uľahčuje výkon voľného pohybu pracovníkov a pracovnú mobilitu v rámci EÚ prostredníctvom podpory siete **EURES**¹⁰. EURES je sieť spájajúca verejné služby zamestnanosti (VSZ) krajín EÚ-28, Nórska, Islandu a Lichtenštajnska (zúčastňuje sa aj Švajčiarsko) a Komisiu, ktorá sa zameriava na zaistenie transparentnosti trhov práce.

Sieť EURES bola spustená v roku 1993 a jej úlohou je výmena voľných pracovných miest a žiadostí o zamestnanie a poskytovanie informácií o životných a pracovných podmienkach. Uľahčuje mobilitu v rámci EÚ pre všetky kategórie pracovníkov a vekových skupín.

Medzi hlavné úlohy členov EURES je informovať uchádzačov o zamestnanie a zamestnávateľov o pracovnej mobilite a pomáhať im v tejto oblasti. Tieto činnosti sa vykonávajú na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, vo forme elektronických služieb, helpdesku a na veľtrhoch práce a úradoch VSZ. EURES je postavená na ľudskej sieti pozostávajúcej z viac ako 1000 poradcov EURES. Na úrovni EÚ Európska komisia prevádzkuje portál, ktorý poskytuje prístup k voľným pracovným miestam, online databázu životopisov a informácie o životných a pracovných podmienkach v členských štátoch. Európska komisia poskytuje členským organizáciám aj inú horizontálnu podporu vo forme programu odbornej prípravy, portálu na riadenie podujatí (European Online Job Days), nástrojov na internú komunikáciu, portálu asistenčných služieb a činností vzájomného učenia vrátane spôsobu, akým oslovovať a zapájať zamestnávateľov a uchádzačov o zamestnanie účinným a nákladovo efektívnym spôsobom.

Momentálne prebieha reforma siete EURES, ktorá sa začala v roku 2014 vykonávacím rozhodnutím Komisie z novembra 2012 (2012/733/EÚ). Účelom je preorientovať EURES na výsledky a efektívne služby. V januári 2014 Európska komisia predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskej sieti služieb zamestnanosti, ktorým sa má nahradiť kapitola II nariadenia (EÚ) č. 492/2011 a ďalej modernizovať EURES. Predstavuje to kľúčový nástroj EÚ na podporu mobility v rámci EÚ v súlade

---

¹⁰ <http://eures.europa.eu>.

s článkom 46 ZFEÚ. Regulačný návrh sa nachádza v záverečnej fáze legislatívneho procesu a má nadobudnúť účinnosť v roku 2016.

Podpora pracovnej mobility v rámci EÚ

Ako súčasť svojho pracovného programu na rok 2016 Komisia predloží *balík opatrení v oblasti pracovnej mobility*. Jeho ciele sú zamerané na podporu pracovnej mobility a boj proti jej zneužívaniu prostredníctvom lepšej koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia a cieleného preskúmania smernice o vysielaní pracovníkov. Tento balík (oznámenie) môže obsahovať aj informácie o rozšírenej sieti EURES, ako aj o programe Tvoje prvé pracovné miesto EURES a jeho budúcnosti ako cieleného programu mobility.

- **Programy mobility EÚ**

Na európskej úrovni existujú opatrenia v oblasti mobility ako napríklad program EÚ na roky 2014 – 2020 pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport **Erasmus+**¹¹ alebo výmenný program EÚ pre podnikateľov **Erasmus pre mladých podnikateľov**¹².

V rámci programu Erasmus+ sa už podporuje mobilita mladých ľudí a ich začlenenie do pracovného procesu prostredníctvom možností odborného vzdelávania. Tieto opatrenia sa zameriavajú najmä na poskytnutie dočasnej *vzdelávacej* skúsenosti v rámci programu mobility v inom členskom štáte, a to odborného vzdelávania a prípravy (OVP), ako súčasť kvalifikačného programu študentov alebo učňov v ich krajinách pôvodu. V rámci programu Erasmus pre mladých podnikateľov, ktorý nie je výlučne určený pre mladých ľudí, sa poskytuje nádejným podnikateľom a podnikateľom, ktorí začali podnikáť len nedávno, kľúčové know-how na založenie a prevádzku nového podniku, a to prostredníctvom výmeny poznatkov so skúsenými podnikateľmi.

- **Vnútroštátne nástroje**

Na vnútroštátnej úrovni sú v niektorých členských štátoch dostupné iné opatrenia a programy na posilnenie pracovnej mobility v rámci krajiny a v rámci EÚ. Charakter týchto nástrojov, ich rozsah a ciele sa výrazne líšia. Členské štáty sa vo veľkej miere spoliehajú na služby siete EURES. Len malý počet krajín poskytuje priamu finančnú podporu a individuálne programy pracovnej mobility v rámci krajiny a v rámci EÚ. Niektoré z týchto opatrení sú spolufinancované z ESF.

Pokiaľ ide o obdobie 2014 – 2020, členské štáty boli vyzvané, aby zahrnuli pracovnú mobilitu v rámci EÚ a činnosti siete EURES na vnútroštátnom území do svojich operačných programov v rámci ESF. Nie všetky členské štáty sa rozhodli tak urobiť.

---

¹¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_sk.htm.

¹² <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=sk>.

PREHĽAD PRÍPRAVNEJ AKCIE PROGRAMU YFEJ*

ČO JE „TVOJE PRVÉ PRACOVNÉ MIESTO EURES“?	Tvoje prvé pracovné miesto EURES je pilotný program mobility, ktorý sa vykonával v rokoch 2012 a 2015. Jeho cieľom bolo pomôcť mladým ľuďom pri hľadaní zamestnania alebo odbornej prípravy na pracovisku v inej krajine EÚ-28 a zamestnávateľom nájsť pracovníkov na obsadenie voľných pracovných miest, ktoré sa ťažko obsadzujú.	
CIEĽOVÉ SKUPINY	Mladí ľudia	Zamestnávatelia
KRITÉRIÁ OPRÁVNENOSTI PRE CIEĽOVÉ SKUPINY	<ul style="list-style-type: none"> • vek 18 až 30 rokov v čase podania žiadosti • štátny príslušník EÚ-28 s legálnym pobytom v niektorom členskom štáte • uchádzač o stáž v inej krajine EÚ-28 • nie nevyhnutne uchádzač o mobilitu po prvýkrát • s kvalifikáciou a pracovnými skúsenosťami 	<ul style="list-style-type: none"> • všetky organizácie/podniky zákonne usadené v EÚ-28 bez ohľadu na veľkosť podniku alebo hospodárske odvetvie • v súlade s pracovnými a fiškálnymi zákonmi krajiny, v ktorej majú sídlo • na malé a stredné podniky (MSP, t. j. podniky do 250 zamestnancov) sa môže vzťahovať finančná podpora
STÁŽ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pracovné miesta (výzvy 1 & 2) + stáže a učňovské prípravy (výzva 3)</i> • nachádza sa v krajine EÚ-28, ktorá je iná ako krajina pobytu uchádzača • v súlade s vnútroštátnymi zákonmi v oblasti práce a sociálnej ochrany a s výhradou otvorených a transparentných informácií o právach a povinnostiach zmluvných strán • zabezpečuje finančnú odmenu (t. j. plat) a písomný zmluvný vzťah s trvaním aspoň 6 mesiacov • práca na plný pracovný čas alebo kratší pracovný čas (nie menej ako 50 % ekvivalentu plného pracovného času) • stáže a učňovské miesta musia zabezpečiť splnenie cieľov primeraného učenia sa pracou a podporné opatrenia, ako aj riadne uznávanie výsledkov (t. j. osvedčenie/písomné vyhlásenie) 	
VÝNIMKY		

	<ul style="list-style-type: none"> • štátni príslušníci, zamestnávateľia a stáže z krajín mimo EÚ-28 • vyslaní pracovníci • stáže v inštitúciách a orgánoch EÚ alebo v podobných medzinárodných organizáciách alebo agentúrach (napr. OSN, OECD, Rada Európy atď.) • sezónne alebo iné dočasné stáže so zmluvným trvaním menej ako 6 mesiacov • odborné stáže alebo akékoľvek iné formy podpory odbornej prípravy, ktoré sú súčasťou povinných odborných certifikačných požiadaviek napr. profesie v oblasti zdravotnej starostlivosti alebo právnické profesie
--	--

		Mladí ľudia		Zamestnávateľia (MSP)	
		Opatrenie	Finančný príspevok (sumy na uchádzača)	Opatrenie	Finančný príspevok (na zamestnávateľa)
OPATRENIA PODPORY	PRIAMA FINANČNÁ PODPORA	<i>Príspevok na cestu na pohovor (akýkoľvek členský štát)</i>	od 200 EUR do 300 EUR podľa vzdialenosti (< alebo => 500 km)	<p>program integrácie nového pracovníka(-ov), stážistu(-ov) alebo učňa(-ov) v rámci programu mobility;</p> <p>môže pozostávať aspoň z jednej z nasledujúcich položiek (základná odborná príprava):</p> <ul style="list-style-type: none"> — odborné zaškolenie — jazykový kurz <p>Uvedené možnosti môžu byť kombinované s administratívnou podporou a podporou pri usadení (komplexné vzdelávanie).</p>	<p>Pohyblivá podpora vo výške od 400 EUR do 1 200 EUR na uchádzača podľa krajiny určenia a druhu programu integrácie (základné a komplexné)</p>
		<i>Príspevok na sťahovanie</i>	Pohyblivá podpora vo výške od 600 EUR do 1 200 EUR na uchádzača podľa krajiny určenia		
		<i>Jazykový kurz</i>	Náhrada skutočných vykázaných nákladov do výšky 1 200 EUR		
		<i>Uznanie kvalifikácií</i>	Náhrada skutočných vykázaných nákladov do výšky 1000 EUR		
		<i>Doplnkový príspevok na sťahovanie</i>	Náhrada oprávnených vykázaných nákladov do výšky 500 EUR		
	ĎALŠIE OPATRENIA POMOCI	Služby zamestnanosti v rámci programu YFEJ, ktoré majú poskytnúť komplexný balík služieb pomoci mladým uchádzačom pred začatím pracovného umiestnenia aj po nastúpení.			

		<p><u>Bezplatne</u> by mohli byť dostupné tieto služby:</p> <ul style="list-style-type: none"> — prípravný kurz (pred odchodom a/alebo po príchode, jazykový kurz alebo iná potrebná odborná príprava) pre všetkých uchádzačov, ktorí prešli predbežným výberom; — mentorská podpora prijatých stážistov a učňov; 	
--	--	---	--

* Od roku 2014 program YFEJ pokračuje ako program TMS-YFEJ v rámci osi EURES programu EaSI s týmito menšími zmenami: a) veková skupina mladých uchádzačov sa rozšírila na 35 rokov, b) geografický rozsah pôsobnosti sa rozšíril na krajiny EZVO/EHP, t. j. Nórsko a Island, a c) preskúmala sa výška finančnej podpory.